

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	X
สารบัญรูปภาพ	XI

บทที่

1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 ความสำคัญของปัญหา.....	5
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	11
3 ขอบเขตของการวิจัย	12
4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย	13
4.1 กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)	13
4.2 สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis).....	15
5 คำถามการวิจัย.....	15
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	15
7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	16
2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี.....	18
1.1 แนวคิดการค้าระหว่างประเทศ.....	18
1.2 แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร.....	19
1.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐ.....	21
1.4 ทฤษฎีความยุติธรรม (Justice Theory)	24

บทที่

หน้า

1.5 หลักการจัดเก็บภาษีที่ดิน	27
1.6 หลักการจัดเก็บภาษีอากรศุลกากร	29
1.7 หลักการพิธีการศุลกากร	33
1.8 หลักการพิจารณาคดี	33
1.9 หลักการระงับข้อพิพาท	34
1.10 เขตอำนาจศาล	34
2 การจัดตั้งศาลชำนาญพิเศษสังกัดศาลยุติธรรม	35
2.1 ศาลแรงงาน	36
2.2 ศาลภาษีอากรกลาง	37
2.3 ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ	38
2.4 ศาลล้มละลายกลาง	39
3 การบังคับใช้กฎหมายศุลกากรของประเทศไทย	41
3.1 สภาพบังคับทางแพ่ง	41
3.2 สภาพบังคับทางอาญา	43
3.3 สภาพบังคับทางปกครอง	45
4 ลักษณะความผิดตามกฎหมายศุลกากร	48
4.1 ความผิดฐานผิดลักลอบและหลีกเลี่ยง	48
4.2 ความผิดฐานรับของหนีภาษี	51
4.3 ความผิดฐานสำแดงที่ไม่ถูกต้องหรือไม่บริบูรณ์	52
4.4 ความผิดฐานอื่น ๆ	54
4.5 โทษตามกฎหมายศุลกากร	54
5 ลักษณะคดีตามกฎหมายศุลกากรของไทย	59
5.1 ลักษณะคดีแพ่ง	60
5.2 คดีอาญา	63
5.2.1 การสืบสวนและสอบสวน	63
5.2.2 การปฏิบัติแก่ผู้ต้องหา	64
5.2.3 การปฏิบัติแก่ของกลาง	65
5.2.4 การเปรียบเทียบและงดการฟ้องร้อง	67
5.2.5 การดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทางปกติ	68

บทที่

หน้า

5.2.6 การพิจารณาคดีของพนักงานอัยการ	69
5.3 คดีปกครอง	71
6 กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการศาลการ	72
6.1 กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ.....	73
6.1.1 พระราชบัญญัติศาลการ	73
6.1.2 พระราชบัญญัติสรรพสามิต.....	79
6.1.3 ประมวลรัษฎการ	82
6.1.4 พระราชกำหนดพิทักษ์อรรถศาลการ	83
6.2 กฎหมายลำดับรอง	84
6.2.1 กฎกระทรวงเกี่ยวกับราคาศาลการ	85
6.2.2 ประกาศกรมศาลการ.....	96
6.2.3 ระเบียบเกี่ยวกับเกณฑ์การระงับคดีศาลการ.....	104
7 การดำเนินคดีศาลการ	123
7.1 ระบบการพิจารณาคดี	123
7.1.1 การดำเนินคดีระบบไต่สวน.....	125
7.1.2 การพิจารณาคดีระบบกล่าวหา.....	128
7.2 การดำเนินคดีของพนักงานศาลการ.....	133
7.2.1 คดีแพ่งเกี่ยวกับภาษีศาลการ	133
7.2.2 คดีอาญาเกี่ยวกับศาลการ	144
7.2.3 คดีปกครองเกี่ยวกับศาลการ	151
8 การพิจารณาพิพากษาคดีภาษีอากรของไทย.....	156
8.1 การพิจารณาคดีภาษีอากรของศาลก่อนปี พ.ศ. 2528	156
8.2 การพิจารณาคดีภาษีอากรของศาลในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2528-2540	173
8.2.1 การยื่นคำฟ้องและคำให้การ	174
8.2.2 การยื่นบัญชีระบุพยาน.....	182
8.2.3 การชี้สองสถาน	184
8.2.4 การสืบพยาน	185
8.2.5 การพิพากษาและการบังคับคดี	186
8.2.6 การอุทธรณ์คดีภาษีอากร	188

บทที่	หน้า
8.3 การพิจารณาคดีภาณีอากรของศาลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 จนถึงปัจจุบัน.....	206
9 การตรวจสอบความสอดคล้องของกฎหมายตามรัฐธรรมนูญของไทยที่ เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปกฎหมาย.....	207
10 การตรวจสอบความสอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี.....	209
10.1 การตรวจสอบตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี.....	209
11 การพิจารณาพิพากษาคดีภาณีอากรในต่างประเทศ.....	212
11.1 การพิจารณาพิพากษาคดีภาณีอากรของสาธารณรัฐฝรั่งเศส.....	212
11.2 การพิจารณาพิพากษาคดีภาณีอากรของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ...	219
11.3 การพิจารณาคดีภาณีอากรของประเทศอังกฤษ.....	224
12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	232
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology).....	240
1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research).....	240
1.1 แนวคิด ทฤษฎี หลักการ ที่เกี่ยวข้อง.....	241
1.2 ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580).....	241
1.3 กฎหมาย.....	241
2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview).....	242
2.1 ประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก.....	242
2.2 ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก.....	243
3 การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design) .	244
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	249
5 วิธีการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลาการและวิธีพิจารณาคดี ศาลาการ.....	249
5.1 หลักการจัดทำร่างกฎหมาย.....	249
5.2 โครงสร้างการจัดทำร่างกฎหมาย.....	251
6 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	251
7 กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลาการและวิธีพิจารณาคดีศาลาการ ...	252
4 การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลาการและวิธีพิจารณาคดี ศาลาการ.....	254

บทที่

หน้า

1	สภาวะการณ์ของปัญหาจากการพิจารณาคดีศาลอากรและผลกระทบ	256
1.1	สภาวะการณ์และผลกระทบตามกฎหมายศาลอากรในปัจจุบัน	257
1.2	กฎหมายสารบัญญัติที่เกี่ยวข้องการจัดเก็บภาษีอากรในปัจจุบัน	269
2	กฎหมายว่าด้วยกระบวนการวิธีพิจารณาคดีศาลอากรของไทย	283
2.1	กฎหมายวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร	284
3	วิธีพิจารณาคดีเกี่ยวกับภาษีศาลอากรต่างประเทศ	304
3.1	วิธีพิจารณาคดีภาษีอากรของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	304
3.2	วิธีพิจารณาคดีภาษีอากรของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	308
4	การเปรียบเทียบวิธีพิจารณาคดีเกี่ยวกับภาษีศาลอากรต่างประเทศกับของ ประเทศไทย	314
5	รูปแบบการจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาคดีศาลอากรต้นแบบ	315
5.1	ส่วนที่เป็นการการจัดตั้งศาลศาลอากร	316
5.2	ขอบเขตอำนาจศาลและที่ตั้ง	316
5.3	ประเภทคดีพิจารณาพิพากษา	318
5.4	ส่วนที่เป็นวิธีสบัญญัติ	319
5	กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลอากรและวิธีพิจารณาคดีศาลอากร	324
1	การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)	325
1.1	ขั้นตอนการเตรียมการ	326
1.2	ขั้นตอนการดำเนินการ	328
1.3	ประเด็นกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลอากรและ วิธีพิจารณาคดีศาลอากร	330
1.4	ผลการจัดทำ Co-Design ประชากรกลุ่มเฉพาะ	332
1.5	ผลการทำ Co- Design ประชากรกลุ่มผสม	346
2	การเปรียบเทียบผลการทำ Co- Design ระหว่างกลุ่มเฉพาะกับกลุ่มผสม .	358
3	การจัดทำร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลอากรและวิธีพิจารณา คดีศาลอากร	360
3.1	โครงสร้างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลศาลอากรและวิธีพิจารณา คดีศาลอากร	361

บทที่	หน้า
3.2 กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาคดีศาลอาญา	362
3.3 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่นำมาสนับสนุนการร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาคดีศาลอาญา	366
3.4 เหตุผลที่กำหนดให้ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาคดีศาลอาญาใช้ระบบการไต่สวน	374
4 การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing)	385
5 ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาคดีศาลอาญา	392
5.1 การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ	392
5.2 การตรวจสอบตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	393
5.3 การตรวจสอบหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562.	394
5.4 ร่างกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลยุติธรรมและวิธีพิจารณาคดีศาลอาญา	397
6 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	405
1 สรุป.....	407
2 อภิปรายผล	412
3 ข้อเสนอแนะ	414
4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	416
5 สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน	416
บรรณานุกรม	417
ภาคผนวก	424
ภาคผนวก ก. รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview).....	425
ภาคผนวก ข. รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย การมีส่วนร่วม ออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design).....	430
ภาคผนวก ค. รายชื่อและภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัยการรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	451
ประวัติผู้เขียน	485

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	การเปรียบเทียบกระบวนการวิธีพิจารณาคดีของสาธารณรัฐฝรั่งเศสกับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี.....	313
5.1	การเปรียบเทียบความเห็นของประชากรกลุ่มเฉพาะ.....	345
5.2	การเปรียบเทียบคำตอบจากการทำ Co-Design ของกลุ่มผสม.....	357
5.3	การเปรียบเทียบผลจากการทำวิจัยกับคำตอบจากการทำ Co-Design.....	359
5.4	ร่างกฎหมายว่าด้วยกฎหมายต้นแบบเพื่อการจัดตั้งศาลตุลาการ พ.ศ. .... พร้อมหลักการและเหตุผล.....	377

สารบัญรูปภาพ

ภาพประกอบที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	14
3.1	กระบวนการวิทยการวิจัย.....	253
5.1	การจัดทำ Co- Design.....	326
5.2	ประชากรกลุ่มเฉพาะ.....	327
5.3	ประชากรกลุ่มผสม.....	327
5.4	การนำเสนอประเด็น Co-Design.....	329
5.5	การนำเสนอผลของกลุ่มเฉพาะ.....	329
5.6	การอภิปรายประชากรกลุ่มผสม.....	330
5.7	กลุ่มผสมร่วมปรึกษาหารือ อภิปราย ในการร่วมออกแบบ Co-Design	347
5.8	กลุ่มผสมทั้ง 4 กลุ่มผสม อภิปราย ในการร่วมออกแบบ Co-Design	347
5.9	ภาพถ่ายการจัดสัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น Hearing.....	386